

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003155

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-07-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сербінова Аліна Андріївна

2. Alina A. Serbinova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 29-07-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15339

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17, 10.17.39, 10.21, 06.73.15, 28.23

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правові засади функціонування автоматизованого моніторингу господарських операцій в системі податкового контролю
2. Administrative and legal principles of functioning of automated monitoring of economic transactions in the tax control system

Реферат/анотація:

1. У дисертації здійснено комплексне теоретико-практичне дослідження адміністративно-правових засад функціонування автоматизованого моніторингу господарських операцій у системі податкового контролю, що дозволило визначити його сутність, структурні характеристики, етапи становлення та сучасні підходи до реалізації. Охарактеризовано загальнотеоретичні особливості податкового контролю в Україні, зокрема визначено його багатофункціональну роль як інституту публічного адміністрування, здатного забезпечувати реалізацію фіскальної політики, ефективно надходження податкових платежів до бюджетної системи, а також баланс між інтересами держави та платників податків. Особлива увага приділена впливу цифрових технологій на підвищення об'єктивності контрольних процедур, оптимізацію адміністрування податкових

платежів та зміцнення довіри до державних інституцій. Здійснено історико-структурний аналіз еволюції податкового контролю в Україні, що дозволив виокремити п'ять ключових етапів його становлення: перехідний, формувальний, систематизаційний, реформаторський та цифрово-аналітичний. Встановлено тісний взаємозв'язок між нормативно-правовими трансформаціями, інституційною еволюцією та зміною функціональних підходів до контролю, що визначають сучасну логіку розвитку податкового адміністрування та інтеграції міжнародних стандартів у національну практику. Досліджено сутність та зміст автоматизованого моніторингу господарських операцій у податковому законодавстві України, підкреслено важливість чіткого розмежування повноважень суб'єктів первинного та державного рівнів, узгодженості нормативно-правових положень та інтеграції аналітичних, контрольних і інформаційних функцій у єдиний автоматизований простір. Встановлено, що ефективна робота системи забезпечує прозорість фінансових потоків, своєчасне виявлення ризикових операцій та підвищує економічну безпеку держави. Науково обґрунтовано напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання автоматизованого моніторингу, що включають міжвідомчу координацію, інтеграцію аналітичних ресурсів, застосування ризик-орієнтованого підходу та підвищення кваліфікації персоналу. Запропоновано комплексний підхід, який дозволяє створити єдину ефективну систему контролю господарських операцій із високою точністю оцінки ризиків та забезпеченням прозорості процедур. Визначено науково-практичні переваги застосування систем штучного інтелекту у податковому моніторингу, серед яких автоматизація аналітичних процесів, швидке виявлення аномалій, зменшення впливу людського фактора та інтеграція з державними реєстрами для комплексного аналізу фінансових потоків. Розроблено рекомендації щодо нормативного регулювання використання штучного інтелекту, процедур ліцензування, аудиту алгоритмів та підвищення кваліфікації персоналу, що забезпечує баланс між контролем та захистом прав платників. Аналіз технічних і правових аспектів функціонування автоматизованих систем засвідчив, що інтеграція інтелектуальних алгоритмів, блокчейн-рішень та міжвідомчої координації значно підвищує здатність системи виявляти нетипові та потенційно ризикові операції. Розроблено пропозиції щодо створення єдиної нормативно-правової системи фінансового моніторингу, що поєднує міжнародні стандарти FATF та директиви ЄС із національним законодавством. Висвітлено проблеми правового регулювання автоматизованого моніторингу в Україні, пов'язані з невизначеністю повноважень органів, низьким рівнем цифрової готовності та недостатнім застосуванням превентивних заходів. Обґрунтовано концепцію цифрово-орієнтованого, інтелектуально-превентивного підходу, що передбачає інтеграцію єдиного інформаційного простору, аналітичних інструментів та алгоритмів ризик-орієнтованої оцінки для підвищення ефективності контролю та забезпечення балансу між фіскальними інтересами держави і правами платників. Обґрунтовано створення єдиної інтегрованої цифрової платформи податкового адміністрування («Data Hub»), що забезпечує автоматизований обмін даними між суб'єктами фінансового контролю на основі уніфікації форматів податкової інформації, інтероперабельності державних систем, застосування штучного інтелекту та посилення кібербезпеки. Запропонована модель формує передумови для переходу до проактивного, інтелектуального та превентивного податкового контролю. Запропоновано класифікацію суб'єктів фінансового моніторингу, яка охоплює державні органи, уповноважені на виявлення та протидію легалізації доходів, суб'єкти первинного фінансового моніторингу та інформаційно-аналітичні, контрольні і операційні суб'єкти.

2. The dissertation carried out a comprehensive theoretical and practical study of the administrative and legal principles of the functioning of automated monitoring of economic transactions in the tax control system, which allowed us to determine its essence, structural characteristics, stages of formation and modern approaches to implementation. This paper outlines the general theoretical characteristics of tax control in Ukraine; in particular, it identifies its multifunctional role as an institution of public administration capable of ensuring the implementation of fiscal policy, the effective collection of tax payments into the budgetary system, and a balance between the interests of the state and those of taxpayers. Particular attention is paid to the impact of digital technologies on enhancing the objectivity of control procedures, optimising the administration of tax payments and strengthening trust in state institutions. A historical and structural analysis of the evolution of tax control in Ukraine was carried out, which allowed us to identify five key stages of its development: transitional, formative,

systematizing, reformative and digital-analytical. A close relationship was established between regulatory and legal transformations, institutional evolution and changes in functional approaches to control, which determine the modern logic of the development of tax administration and the integration of international standards into national practice. The essence and content of automated monitoring of economic transactions in the tax legislation of Ukraine were studied, the importance of a clear delimitation of the powers of entities of the primary and state levels, the consistency of regulatory and legal provisions and the integration of analytical, control and information functions into a single automated space was emphasized. It was established that the effective operation of the system ensures the transparency of financial flows, timely detection of risky operations and increases the economic security of the state. The directions for improving the regulatory and legal regulation of automated monitoring are scientifically substantiated, including interdepartmental coordination, integration of analytical resources, application of a risk-oriented approach and staff training. A comprehensive approach is proposed that allows creating a single effective system for controlling economic transactions with high accuracy of risk assessment and ensuring transparency of procedures. The scientific and practical advantages of using artificial intelligence systems in tax monitoring are determined, including automation of analytical processes, reduction of the influence of the human factor and integration with state registers for a comprehensive analysis of financial flows. Recommendations are developed regarding the regulatory regulation of the use of artificial intelligence, licensing procedures, algorithm auditing and staff training, which ensures a balance between control and protection of taxpayers' rights. Analysis of technical and legal aspects of the functioning of automated systems has shown that the integration of intelligent algorithms, blockchain solutions and interdepartmental coordination significantly increases the system's ability to detect atypical and potentially risky transactions. Proposals have been developed to create a single regulatory and legal system for financial monitoring that combines international FATF standards and EU directives with national legislation. The problems of legal regulation of automated monitoring in Ukraine, related to the uncertainty of the authorities' powers, low level of digital readiness and insufficient application of preventive measures, have been highlighted. The concept of a digitally oriented, intelligently-preventive approach is substantiated, which involves the integration of a single information space, analytical tools and risk-based assessment algorithms to increase the effectiveness of control and ensure a balance between the fiscal interests of the state and the rights of taxpayers. The creation of a single integrated digital platform for tax administration is substantiated, which provides automated data exchange between tax control entities based on the unification of tax information formats, interoperability of state systems, the use of AI and enhanced cybersecurity. The proposed model creates the prerequisites for the transition to proactive, intelligent and preventive tax control. A classification of financial monitoring entities is proposed, which includes state bodies authorized to detect and combat money laundering, primary financial monitoring entities, and information and analytical, control, and operational entities.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Сербінова А. А. Визначення поняття та особливостей фінансового моніторингу господарських операцій у сфері податкового контролю. Наукові записки. Серія: Право. 2025. Вип. 19. С. 120–124.
- Сербінова А. А. Нормативно-правове регулювання фінансового моніторингу господарських операцій: сучасний автоматизований підхід. Наше право. 2026. № 1. С. 150–157.

- Головій Л. В., Сербінова А. А. Класифікація суб'єктів фінансового моніторингу господарських операцій. Європейські перспективи. 2026. № 1. С. 163–171.

Наукова (науково-технічна) продукція: науково-теоретичні аспекти механізмів автоматизованого моніторингу господарських операцій, що полягають у інтеграції алгоритмів прогнозової аналітики на основі штучного інтелекту з багаторівневою взаємодією державних реєстрів, що у свою чергу дозволяє підвищити ефективність виявлення ризикових транзакцій та забезпечити баланс між контролем і захистом прав платників податків

Соціально-економічна спрямованість: функціонування автоматизованої системи моніторингу, яка поєднує технічні та правові виміри, включає модулі ідентифікації клієнтів, обробки транзакцій у режимі реального часу, алгоритми класифікації та прогнозування ризиків, а також механізми інтеграції з міжнародними інформаційними системами

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0115U006024

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головій Людмила Василівна

2. Liudmyla V. Holovii

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5537-0944

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобильнік Дмитро Анатолійович

2. Dmytro A. Kobylnik

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6777-7963

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дмитренко Емілія Станіславівна

2. Emiliia S. Dmytrenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8407-8555

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слюсаренко Сергій Вікторович

2. Serhii V. Sliusarenko

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7724-2767

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ладиченко Віктор Валерійович

2. Viktor V. Ladychenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7823-7572

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Курило Володимир Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Курило Володимир Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна